

Avaleht>Raha/Rahalised nõuded>Euroopa maksekäsk

Tsiviilõiguse valdkonnas jätkuvad ELi õiguse kohaselt need pooleliolevaid menetlused, mis on algatatud enne üleminekuperioodi lõppu. Vastastikusel kokkuleppel Ühendkuningriigiga hoiab e-õiguskeskkonna portaal Ühendkuningriigiga seotud asjakohast teavet oma portaalis kuni 2022. aasta lõpuni.

Euroopa maksekäsk**Šotimaa****1 Maksekäsmenetluse olemasolu**

Kõik nõuded läbivad protsessi, mille käigus on võimalik end kaitsta või nõudele vastata. Kui end nõude vastu ei kaitsta või nõudele vastu ei vaielda, ei ole seda vaja kohtulikult arutada ja selle kohta saab teha tagaseljaotsuse, mis kujutab endast vaidlustamata nõuete korral kohaldatavat lihtmenetlust.

1.1 Menetluse kohaldamisala

Nõueteid menetletakse esimese astme kohtus (Sheriff Court) liht-, lihtsustatud ja tavamenetluses ning kõrges tsiviilkohtus (Court of Session) tavalises kohtukutsega menetluses.

1.1.1 Milliste nõuete puhul võib seda kohaldada (nt ainult rahaliste, lepinguliste vm nõuete puhul)?

Lihtmenetluses (Simple Procedure) lahendatakse kuni 5000 Inglise naela suuruseid rahalisi nõueteid.

Lihtsustatud menetluses (Summary Cause) lahendatakse kuni 5000 Inglise naela suuruseid teatavat liiki rahalisi nõueteid, st seoses isikukahjuga esitatud nõueteid. Lihtsustatud menetluse asemel kasutatakse lihtmenetlust, kuid üksnes juhul, kui see on seotud nõuetega, mis puudutavad rahasumma tasumist, vallasvara väljaandmist või tagastamist, või kellegi kohustamist midagi tegema.

Tavamenetluses (Ordinary Cause) lahendatakse üle 5000 Inglise naela suuruseid nõueteid.

Kõrge tsiviilkohtus menetleb üle 100 000 Inglise naela suuruseid nõueteid.

1.1.2 Kas nõude väärtusele on kehtestatud ülemmäär?

Lihtmenetlus – ülemmäär 5000 Inglise naela.

Lihtsustatud menetlus – ülemmäär 5000 Inglise naela.

Tavamenetlus esimese astme kohtus ja kõrges tsiviilkohtus – ülemmäärata.

1.1.3 Kas kõnealuse menetluse kasutamine on vabatahtlik või kohustuslik?

Esimese astme kohtu liht-, lihtsustatud ja tavamenetluse jaoks on kehtestatud eraldi kord ja selle järgimine on kohustuslik. Lisaks on kõrgel tsiviilkohtul oma tavaline kohtukutsega menetlus ja sellesse kohtusse saab pöörduda ainult selliste nõuetega, mille väärtus ületab 100 000 Inglise naela.

1.1.4 Kas kõnealust menetlust saab kasutada ka siis, kui kostja elab mõnes muus liikmesriigis või kolmandas riigis?

Jah.

Lihtmenetlus – kui kostja alaline elukoht on teises osalisriigis, ei tee kohtunik otsust enne, kui on tõendatud, et kostjal on olnud võimalik nõudevorm kätte saada piisavalt aegsasti, et sellele vastata, või et selleks on võetud kõik vajalikud meetmed.

Lihtsustatud menetlus – kui kostja alaline elukoht on teises osalisriigis, ei tee kohtunik kohtumäärust enne, kui on tõendatud, et kostjal on olnud võimalus kohtukutse kätte saada piisavalt aegsasti, et end kaitsta, või et selleks on võetud kõik vajalikud meetmed.

Tavamenetlus – Brüsseli I määruses on sätestatud kohtualluvuse eeskirjad, mida Ühendkuningriigi kohtud peavad järgima menetlustes, kus kostja alaline elukoht on teises Euroopa Liidu riigis.

1.2 Pädev kohus

Lihtsustatud ja lihtmenetluse avaldused tuleks esitada esimese astme kohtule. Kui ei ole võimalik kindlaks teha muid kohtualluvuse aluseid, tuleks avaldus esitada kostja elukoha järgsele kohtule.

Tavahagi võib üldjuhul esitada kas esimese astme kohtule või kõrgele tsiviilkohtule. Kõrge tsiviilkohtus on pädev kogu Šotimaal. Esimese astme kohtu puhul tuleks juhul, kui ei ole võimalik kindlaks teha muid kohtualluvuse aluseid, esitada avaldus kostja elukoha järgsele kohtule.

Kõiki menetlusi reguleerivad eraldi kohtueeskirjad, mis on kättesaadavad [Šotimaa kohtuameti \(Courts and Tribunals Service\)](#) veebisaidil.

1.3 Vorminõuded

Lihtmenetlus – algatatakse nõudevormiga (vorm 3A) koos teatega, millega teavitatakse kostjat korrakohaselt nõudest, nõude aluse üksikasjadest ja kaupade üksikasjadest jms, kui nõue tuleneb kaubatarneist.

Lihtsustatud menetlus – algatatakse kohtukutsega (vorm 1) koos teatega, millega teavitatakse kostjat korrakohaselt nõudest, nõude aluse üksikasjadest ja kaupade üksikasjadest jms, kui nõue tuleneb kaubatarneist.

Tavamenetlus esimese astme kohtus – algatatakse hagiavaldusega vormil G1. Hagiavaldusse lisatakse hagi aluseks olevad faktilised asjaolud, mis hõlmavad järgmist teavet:

a) kohtualluvuse alus ning

b) faktilised asjaolud, millel kohtualluvus põhineb.

Tavamenetlus kõrges tsiviilkohtus – algatatakse kohtukutsega, mille sisu ja vorm on kindlaks määratud [kõrge tsiviilkohtu eeskirjades](#).

1.3.1 Kas tüüpvormi kasutamine on kohustuslik? (Kui on, siis kust selle vormi saab?)

Jah, lihtmenetluse puhul tuleb täita vorm 3A ja lihtsustatud menetluse puhul vorm 1. Tavamenetlus algatatakse esimese astme kohtus hagiavaldusega ja kõrges tsiviilkohtus kohtukutsega. Need on kättesaadavad [Šotimaa kohtuameti](#) veebisaidil asjaomast liiki menetluse eeskirjade all.

1.3.2 Kas advokaadi kaasamine on kohustuslik?

Ei, võite esitada avalduse ise, kuid tavamenetluse korral on soovitatav kasutada õigusnõustajat, sest menetlus on suhteliselt keeruline.

End ise esindav menetlusosaline (isik, keda ei esinda õigusnõustaja) võib taotleda kohtult luba kasutada tsiviilkohtumenetluses kellegi abi – seda isikut nimetatakse mitteprofessionaalseks esindajaks. Lisateavet mitteprofessionaalsete esindajate kohta saab [Šotimaa kohtuameti](#) veebisaidilt.

1.3.3 Kui üksikasjalikult tuleb nõuet põhjendada?

Menetlus peaks hõlmama nõude üksikasju, sealhulgas asjaomaseid kuupäevi. Mida suurem ja keerulisem on nõue, seda põhjalikum peab olema kirjeldus.

1.3.4 Kas vaidlusaluse nõude kohta tuleb esitada kirjalikke tõendeid? Kui jah, siis millised dokumendid on tõendina vastuvõetavad?

Ei tule.

1.4 Taotluse rahuldamata jätmine

Kohus tuvastab avalduse sisu põhjal, et võlg kuulub tasumisele. Avaldus võidakse tagasi lükata, kuna vormid võivad olla puudulikult täidetud, kohtunik ei pruugi olla veendunud vaidluse lahendamise pädevuse aluses või on pöördunud valesse kohtusse.

1.5 Edasikaebamine

Kas hageja võib tagaseljaotsuse tegemisest keeldumise otsuse edasi kaevata? Jah.

Tavamenetlus – edasikaebuse saab esitada kõrgele tsiviilkohtule või teise astme kohtule (Sheriff Appeal Court).

Lihtsustatud menetlus – edasikaebus teise astme kohtule.

Lihtmenetlus – edasikaebus teise astme kohtule.

Kõrges tsiviilkohtus nimetatakse edasikaebemenetlust nõudemenetluseks (*reclaiming*).

1.6 Vastuväide

Lühimenetlus – kostjal on aega 21 päeva, et täita vastuse vorm, mis sisaldab asjaomast teadet hagejale.

Lihtmenetlus – kostja peab vastamise viimaseks kuupäevaks kohtule saatma täidetud vastusevormi 4A, millega ta vaidlustab nõude või selle osa (nt summa, mille kostja peaks hagejale maksma). Ta peab vastuse kohtule esitama vastamise tähtpäevaks, mis on märgitud koos nõudevormiga kätte toimetatud ajakavas.

Esimese astme kohtu tavamenetlus – kostjal on aega 21 päeva, et täita vormil 07 teade kavatsuse kohta end kaitsta ja saata selle ärakiri hagejale. Esimese astme kohtule enda kaitsmise kavatsusest teatamise viimane kuupäev on märgitud vormil 07.

Kui kostja soovib kõrgele tsiviilkohtule esitatud avaldusele vastuväite esitada, peab ta tegema kohtukutsele vastava märke kolme päeva jooksul pärast kohtumenetluse algust. Seda kohtuasja ei hakata menetlema enne, kui etteteatamistähtaeg on möödunud. Tavaline etteteatamistähtaeg on 21 päeva.

1.7 Vastuväite esitamise tagajärjed

Lihtmenetlus – kohtunik teeb kahe nädala jooksul pärast vastuse saamist kirjaliku kohtumääruse, millega ta võib:

- suunata pooled vaidlust kohtuväliselt lahendama;
- määrata eelistungi;
- määrata kohtuistungil;
- kui kohtunik leiab, et otsuse võib teha ilma kohtuistungita, märkida, et ta kavatseb seda teha;
- kasutada oma pädevust lükata nõue tagasi või lahendada asi eeskirja nr 1.8 punktide 11, 12 ja 13 alusel.

Lihtsustatud menetlus – pooled osalevad esimesel kohtuistungil, kus kohtunik püüab jõuda asjas läbirääkimiste teel kokkuleppele.

Nii esimese astme kohtu kui ka kõrge tsiviilkohtu tavamenetlus – kostja peab esitama vastuse ja seejärel järgitakse hagiastju käsitlevaid eeskirju ning kui pooled vaidlust varem ei lahenda, kulmineerub menetlus pooltevahelise vaidluse asjaolude tõendamisega.

1.8 Vastuväite esitamata jätmise tagajärjed

Nii esimese astme kohtu kui ka kõrge tsiviilkohtu lihtsustatud ja tavamenetluses võib hageja esitada kokkuleppe või määruse ettepaneku.

Lihtmenetluses võib hageja esitada otsuse tegemise avalduse.

1.8.1 Mida tuleb teha, et saada täitmisele pööratav kohtulahend?

Hageja esitab kokkuleppe või määruse ettepaneku (või otsuse tegemise avalduse) ning kohtunik võib teha määruse või selle kokkuleppega (või avaldusega) seotud muu pädeva lahendi.

1.8.2 Kas kõnealune kohtulahend on lõplik või on kostjal veel võimalik lahend edasi kaevata?

Kohtunik teeb küll määruse (või otsuse), ent kostjal on võimalik esitada kohtule taotlus selle määruse (või otsuse) tühistamiseks (*recall*).

Lingid

[Šotimaa kohtuameti](#) veebisaidil on esitatud tava-, lihtsustatud ja lihtmenetluse normid.

Viimati uuendatud: 17/08/2021

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.